

Grønlandsbanken A/S
CVR-nr. 80050410

GrønlandsBANKEN

Risikorapport 2022

Indholdsfortegnelse

Risikostyring	2
Kapitalgrundlag	6
Markedsrisiko	13
Gearingsrisiko	14
Kreditrisici	18

Risikostyring

Risikostyring generelt

GrønlandsBANKEN arbejder med en afbalanceret risikoprofil.

Bankens bestyrelse har løbende opmærksomhed på bankens risici og følger regelmæssigt op herpå.

Bestyrelsen har med udgangspunkt i bankens forretningsmodel, fastlagt overordnede rammer og principper indenfor de forskellige risikoområder. Banken udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af risici.

Bestyrelsen har nedsat et revisionsudvalg og et risikoudvalg. Både revisionsudvalget og risikoudvalget består af den samlede bestyrelse, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssig at bevare den samme struktur som i bestyrelsen således bestyrelsesformanden også er formand for revisionsudvalget og risikoudvalget.

Revisionsudvalgets opgaver omfatter i al væsentlighed overvågning af:

- regnskabsaflæggelsesprocessen
- om bankens interne kontrolsystem fungerer effektivt
- om bankens risikostyringssystemer fungerer effektivt
- overvåge den interne revision
- den lovpligtige revision af årsrapport
- kontrol med revisors uafhængighed

Risikoudvalgets opgaver omfatter i al væsentlighed overvågning af:

- bankens nuværende og fremtidige risikoprofil og strategi
- implementering bestyrelsens risikostrategi i organisationen
- at bankens produkter og tjenesteydelser er i overensstemmelse med forretningsmodel og risikoprofil mm.
- om incitamenterne i bankens aflønningsstruktur tager højde for bankens risici mm.

I den forbindelse er bankens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentlige regnskabsmæssige skøn gennemgået og vurderet.

Udvalgene mødes umiddelbart forud for bestyrelsesmøderne.

Risikostyringsfunktionen er forankret i Direktionen. Den daglige styring af risici foretages af bankens Kredit- og Marketsafdeling, mens der foretages uafhængig kontrol heraf i Regnskabsafdelingen.

GrønlandsBANKEN anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basis-indikatormetoden for operationelle risici.

De væsentligste risici som knytter sig til driften af GrønlandsBANKEN og som har betydning for bankens vækst, indtjening og finansielle stilling, er følgende:

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at kunder eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser.

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedspriser. GrønlandsBANKEN henregner tre typer risici til markedsrisikoområdet: renterisiko, valutarisiko og aktierisiko.

Likviditetsrisiko: Risiko for tab som følge af, at finansieringsomkostningerne stiger uforholdsmæssigt meget, risikoen for at banken forhindres i at opretholde den vedtagne forretningsmodel som følge af manglende finansiering/funding eller ultimativt risikoen for, at banken ikke kan honorere indgåede betalingsforpligtelser ved forfald som følge af manglende finansiering/funding.

Operationel risiko: for at banken helt eller delvist må tage økonomiske tab som følge af utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige interne procedurer, menneskelige fejl, IT- systemer, compliance eller andre forretningsmæssige risici mm.

Risiko på kapitalgrundlaget: Risiko for at banken ikke kan opfylde lovens minimumskrav til kapitalprocent samt at overholde det individuelle solvensbehov og øvrige kapitalkrav, herunder bufferkrav og NEP-tillæg.

Gearingsrisiko: Ved risiko for overdreven gearing forstås risiko som resultat af bankens sårbarhed som følge af gearing eller mulig gearing, som kan kræve uforudsete korrigerende foranstaltninger i bankens forretningsplan, herunder nødsalg af aktiver, som vil kunne medføre tab eller justeringer i værdien af de resterende aktiver.

Kreditrisiko

Det er GrønlandsBANKENs målsætning på kreditområdet at begrænse tab på udlån, kreditter og garantier. Tabsbegrænsningen sker dog under hensyntagen til, at kreditområdet er bankens væsentligste indtjeningsområde og der sker derfor løbende vurdering af indtjening og risiko.

GrønlandsBANKENs styring af kreditrisici sker via udarbejdede politikker og forretningsgange, som bankens bestyrelse har fastlagt, med henblik på at udlånsvirksomheden sker til kunder, der via soliditet og indtjening sikrer en god kreditkvalitet i forhold til den betalte marginal.

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængigt af eksponeringens størrelse og risiko. Der sker en løbende opfølgning på alle udlån og garantier over en nærmere fastlagt grænse for at sikre, at eventuelle tegn på kundens svigtende betalingsevne identificeres så tidligt som muligt, og derved giver mulighed for, i dialog med kunden, at afværge tab.

Koncentrationsrisiko

Bankens risikokoncentration i udlån og garantier indgår som en del af kreditrisikostyringen. Banken søger en passende fordeling på udlån og garantier til hhv. erhverv og privat. Endvidere søges en afbalanceret branchefordeling af udlån og garantier til erhverv. Fordelingen vurderes passende henset til den mulige branchemæssige spredning i bankens markedsområde.

I overensstemmelse med Tilsynsdiamanten er det Bankens målsætning, at udlån og garantidebitorer, der vedrører branchen "fast ejendom" samt "gennemførelse af byggeprojekter" på intet tidspunkt overstiger 25 % af bankens samlede udlån og garantier.

GrønlandsBANKEN har en politik om, at summen af de 20 største eksponeringer ikke må overstige 175% af kapitalgrundlaget.

Markedsrisiko

Det er bankens målsætning at minimere de tab der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder.

Politik: GrønlandsBANKENs markedsrisiko styres ved fastsatte limits på en lang række af risici.

Positioner i aktier og valuta er fastsat med en ramme i forhold til kernekapital efter fradrag.

Aktieporteføljen udgør 2022 t.kr. 120.063 heraf sektoraktier t.kr. 117.783

Positioner i rentefordringer skal holdes indenfor en given renterisiko på maksimalt 3 %. Ultimo 2022 udgjorde den samlede renterisiko 1,2 % af kernekapitalen efter fradrag. Banken har outsourcet porteføljestyningen af beholdningen af obligationer til eksternt forvalter. Forvalteren er underlagt en risikoramme med en varighed på 1,25-1,75 år.

GrønlandsBANKEN har en begrænset position i fremmed valuta. Valutaeksponeringen ultimo 2022, målt ved valutaindikator 1, udgør t.kr. 5.759, hvilket svarer til 0,4 % af kernekapital efter fradrag.

Opgørelse og overvågning sker på daglig basis og direktion og bestyrelse modtager løbende rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

Likviditetsrisiko

GrønlandsBANKEN har en målsætning om, at sikre et tilstrækkeligt og stabilt likvidt beredskab samt, at LCR-brøken opgjort efter reglerne i CRR artikel 411-428 til enhver tid skal være mindst 140 procentpoint. Banken har dog en målsætning om, at den konstante LCR-brøk er i niveauet 175 - 225 procent. Ultimo 2022 udgør bankens LCR 220,5 %.

Politik: Likviditetsreserven sammensættes i henhold til reglerne i CRR eller anden gældende regulatoriske likviditetskrav.

Bankens likvide beredskab styres ved at opretholde tilstrækkelige likvider, ultralikvide værdipapirer, level 1A, level 1B, samt 2A og 2 B aktiver samt evnen til at lukke markedspositioner samt udnyttelse af lines og committede lines.

GrønlandsBANKENs funding baseres primært på indlån.

Opgørelse og overvågning sker på daglig basis og direktionen og bestyrelsen modtager løbende rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

Operationel risiko

Det er GrønlandsBANKENs målsætning, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger der er forbundet hermed.

Banken har udarbejdet politik og beredskabsplan for fysiske katastrofer og IT nedbrud. Bankens IT drift foretages på BEC Financial Technologies a.m.b.a. (BEC). Banken følger nøje de anbefalinger og anvisninger der kommer derfra ligesom banken ikke foretager selvstændig udvikling af IT systemer. Banken vurderer løbende IKT risici internt og benytter sig af eksterne konsulenter for at vurdere bankens IT risici.

Interne procedurer er baseret på skriftlige forretningsgange og arbejdsbeskrivelser ligesom der foretages kontroller på tværs i organisationen.

Banken vurderer løbende outsourcing af driftsområder, der ikke har betydning for bankens konkurrencekraft.

Ultimo 2022 har banken outsourcet følgende væsentlige områder:

Intern revision

Delvist udlandsbetalinger

Delvist fondskundeordrer

Kapitalgrundlag

Risiko på kapitalgrundlaget

Kapitalopgørelsen er foretaget efter reglerne i CRR forordningen. GrønlandsBANKEN har en stærk kapitalbase og en kapitalprocent ultimo 2022 på 23,6 % mod 24,4% i 2021. Kernekapitalprocenten udgør 23,2 mod 24,4 i 2021.

Opgørelse og overvågning sker på månedlig basis og direktion og bestyrelse modtager kvartalsvis rapportering ud fra nærmere fastlagte retningslinjer.

Kapitalgrundlag	2022	2021
Egenkapital	1.318.592	1.176.917
Foreslået udbytte, regnskabsmæssig påvirkning	-27.000	-33.075
Ramme for andel af egne aktier	-10.620	-5.310
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-1.568	-1.247
Fradrag for Non-Performing Exposures	-3.842	0
Egentlig kernekapital	1.275.562	1.201.358
Supplerende kapital	24.708	0
Kapitalgrundlag	1.300.270	1.201.358
Egentlig kernekapitalprocent	23,2	24,4
Kapitalprocent	23,6	24,4
Lovkrav til egentlig kernekapitalprocent (ekskl. kapitalbevaringsbuffer)	4,5	4,5
Lovkrav til kapitalprocenten	8,0	8,0
Kapitalkrav	2022	2021
Søjle I	8,00%	8,00%
Søjle II	3,10%	2,70%
Solvensbehov	11,1%	10,7%
SIFI bufferkrav	1,50%	1,50%
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,50%	2,50%
Kapitalkrav	15,1%	14,7%
NEP-krav (lineær indfasning fra 1/1-22)	2,53%	0,00%
Samlet kapitalkrav	17,6%	14,7%
Kapitalgrundlag jf. note 25	1.300.270	1.201.358
SNP udstedelser jf. note 21	74.563	49.642
NEP kapitalgrundlag	1.374.833	1.251.000
NEP kapitalprocent	25,00%	25,50%
Kapitaloverdækning	7,4%	10,8%

GrønlandsBANKEN blev udpeget som SIFI-institut i 2017. GrønlandsBANKEN fik d. 4. oktober 2021 fastsat et NEP-krav på 30,4% af bankens risikovægtede aktiver pr. ultimo 2020. NEP-kravet indfases i perioden 2022 til 2027. Dette betyder, at banken henover de kommende år skal dække kravet ved udstedelse af kapitalinstrumenter og konsolidering af egenkapitalen. Banken foretog i forlængelse af det fastsatte NEP-krav yderligere 2 udstedelser i 2022 med henblik på målrettet dækning af NEP-kravet. Der er lavet en udstedelse på kr. 25 mio. Senior Non-Preferred og kr. 25 mio. efterstillede kapitalindskud. Samlet er der nominelt udstedt kr. 75 mio. Senior-Non-Preferred og kr. 25 mio. efterstillede kapitalindskud.

NEP-kravet indføres fra 1. januar 2022 lineært over 6 år. Dette indebærer, at banken skal opfylde et NEP-krav på 2,53% i 2022. Fra 1. januar 2023 skal banken opfylde et NEP-krav på 4,9%.

Med de i 2021 fastsatte krav for nedskrivningsegne passiver forventer bestyrelsen, at det samlede kapitalberedskab skal øges over de kommende år. Bestyrelsen har som mål, at der skal være kapitalmæssig kapacitet til vækst i bankens forretning lige som der skal være tilstrækkelig kapital til at dække løbende udsving i de risici banken påtager sig.

Bankens bestyrelse har vedtaget en kapitalmålsætning med et target for CET1 på 24%. GrønlandsBANKENS kernekapitalprocent er ved udgangen af 2022 opgjort til 23,2 og kapitalprocenten er opgjort til 23,6. Banken har i 2022 oplevet en betydelig vækst, hvilket også betyder, at bankens risikovægtede aktiver er vokset betydeligt.

Metode til opgørelse af tilstrækkeligt kapitalgrundlag

Bankens metode til vurdering af, hvorvidt den interne kapital er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter (solvensbehovet) følger bankens ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Proces).

I ICAAP'en identificeres de risici, som banken er eksponeret overfor med henblik på at vurdere risikoprofilen. Når risiciene er identificeret, vurderes det, hvordan disse eventuelt kan reduceres, f.eks. ved forretningsgange, beredskabsplaner m.m. Endelig vurderes det, hvilke risici, der skal afdækkes med kapital.

Den interne kapital (solvensbehovet) er bankens egen vurdering af kapitalbehovet, som følge af de risici, som banken påtager sig. Bankens bestyrelse har kvartalsvist drøftelser omkring fastsættelsen af den interne kapital (solvensbehovet), for at sikre at den er tilstrækkelig til at understøtte nuværende og kommende aktiviteter. Drøftelserne tager udgangspunkt i en indstilling fra bankens direktion. Indstillingen indeholder forslag til størrelsen på den interne kapital. På baggrund af drøftelserne træffer bestyrelsen en afgørelse om opgørelsen af bankens interne kapital, som skal være tilstrækkelig til at dække bankens risici og understøtte nuværende og kommende aktiviteter.

Herudover drøfter bestyrelsen en gang om året indgående opgørelsesmetoden for bankens interne kapital, herunder hvilke risikoområder og benchmarks, der bør tages i betragtning ved beregningen af den interne kapital.

Den interne kapital opgøres ved en 8+ metode, der omfatter de risikotyper, som det vurderes, at der skal afdækkes med kapital: kreditrisici, markedsrisici, operationelle risici, øvrige risici samt tillæg for lovbestemte krav. Vurderingen tager udgangspunkt i bankens risikoprofil, kapitalforhold samt fremadrettede betragtninger, der kan have betydning herfor, herunder budgettet.

Finanstilsynet har udstedt "Vejledning om tilstrækkeligt kapitalgrundlag og solvensbehov for kreditinstitutter". Derudover har Lokale Pengeinstitutter udsendt en solvensbehovsmodel. Både Finanstilsynets vejledning og Lokale Pengeinstitutters solvensbehovsmodel, som banken anvender, bygger på 8+ metoden, hvor der tages udgangspunkt i minimumskravet på 8 procent, af de samlede risikovægtede eksponeringer (søjle I-kravet) med tillæg

for risici og forhold, som ikke fuldt ud afspejles i opgørelsen af de risikovægtede poster.

Derudover opstilles i Finanstilsynets vejledning benchmarks for, hvornår Finanstilsynet som udgangspunkt vurderer, at søjle I ikke er tilstrækkelig inden for de enkelte risikoområder, hvorfor der skal afsættes tillæg i solvensbehovet. Endvidere er der i udpræget grad opstillet metoder til beregning af tillæggets størrelse inden for de enkelte risikoområder.

Selvom Finanstilsynet opstiller benchmarks på de fleste områder, vurderer banken på alle områder, om de angivne benchmarks i tilstrækkelig grad tager hensyn til bankens risici, og der bliver i nødvendigt omfang foretaget individuelle tilpasninger.

Banken følger nedenstående skabelon ved opgørelse af den interne kapital (solvensbehovet)

	1.000 kr.	%
1) Søjle I-kravet (8 pct. af den samlede risikoeksponering)		8
+ 2) Indtjening (kapital til risikodækning som følge af svag indtjening)		
+ 3) Udlånvækst (kapital til dækning af organisk vækst i forretningsvolumen)		
+ 4) Kreditrisici, heraf 4a) Kreditrisici på store kunder med finansielle problemer 4b) Øvrig kreditrisici 4c) Koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer 4d) Koncentrationsrisiko på brancher		
+ 5) Markedsrisici, heraf 5a) Renterisici 5b) Aktierisici 5c) Valutarisici		
+ 6) Likviditetsrisici (kapital til dækning af dyrere likviditet)		
+ 7) Operationelle risici (kapital til dækning af operationelle risici udover søjle I)		
+ 8) Gearing (kapital til dækning af risici som følge af høj gearing)		
+ 9) Eventuelle tillæg som følge af lovbestemte krav		
Total = kapitalbehov/solvensbehov - Heraf til kreditrisici (4) - Heraf til markedsrisici (5) - Heraf til operationelle risici (7) - Heraf til øvrige risici (2+3+6+8) - Heraf tillæg som følge af lovbestemte krav (1+9)		
Den samlede risikoeksponering		

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter GrønlandsBANKENS opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen den interne kapital (solvensbehovet) samt de risici som ledelsen finder, at banken har påtaget sig.

Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter. Denne vurdering er i banken en del af den generelle fastlæggelse af den interne kapital (solvensbehovet).

GrønlandsBANKENS opgjorte kapital- og solvensbehov efter 8+ model

	2022		2021	
	Kapitalbehov	Solvensbehov	Kapitalbehov	Solvensbehov
Søjle I-kravet	440.087	8,0%	393.339	8,0%
Kreditrisiko	119.785	2,2%	98.663	2,0%
Markedsrisiko	21.077	0,4%	21.910	0,4%
Operationel risiko	16.302	0,3%	10.117	0,2%
Øvrig risiko	15.323	0,2%	4.046	0,1%
Kapital- og solvensbehov	612.574	11,1%	528.075	10,7%

Banken har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en umiddelbar overdækning på 687.696 t.kr. som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent).

Overdækning ultimo 2022

i 1.000

Kapitalgrundlag	1.300.270
Tilstrækkelig kapital	612.574
Overdækning	687.696
Kapitalprocent	23,6 %
Krav til intern kapital (solvensbehov)	11,1 %
Solvensmæssig overdækning i %-point Overdækning	12,5 %
Solvensmæssig overdækning jf. ovenfor	12,5 %
SIFI-bufferkrav	1,5 %
Kapitalbevaringsbufferkrav	2,5 %
Overdækning herefter	8,5 %

Da banken benytter standardmetoden til beregning af de risikovægtede eksponeringer, skal minimumskapitalkravet på 8 % vises pr. eksponeringsklasse.

Minimumskapitalkravet på 8 %	Ultimo 2022	Ultimo 2021
Eksponeringer mod centralregeringer og centralbanker	-	-
Eksponeringer mod regionale og lokale myndigheder	-	-
Eksponeringer mod offentlige enheder	-	-
Eksponeringer mod multilaterale udviklingsbanker	-	-
Eksponeringer mod internationale organisationer	-	-
Eksponeringer mod institutter	3.712	1.427
Eksponeringer mod selskaber	160.285	121.162
Detaileksponeringer	84.164	81.142
Eksponeringer sikret ved pant i fast ejendom	58.417	51.105
Eksponeringer ved misligholdelse	10.541	9.576
Eksponeringer forbundet med særlig høj risiko	12.258	20.762
Eksponeringer i form af særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	-	-
Poster, der repræsenterer securitiseringspositioner	-	-
Eksponeringer mod institutter og selskaber med kortsigtet kreditvurdering	-	-
Eksponeringer i form af andele eller aktier i CIU'er	-	-
Aktieeksponeringer	9.605	8.917
Andre poster	30.572	31.570
Kredit- og modpartsrisiko i alt	369.554	325.661

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser, ud over hvad der er dækket i søjle 1, herunder store kunder med finansielle problemer, koncentrationsrisiko på individuelle eksponeringer og brancher.

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af potentielle ændringer i renter, aktiekurser samt valutakurser, udover hvad der er dækket af søjle 1. Der tages udgangspunkt i de maksimale

risici, som banken kan påtage sig indenfor de grænser, som bestyrelsen har sat for direktionens beføjelser til at tage markedsrisici i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Operationel risiko: Risiko for tab som følge af uheldige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl, IT-systemer mm og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici, udover hvad der er dækket af søjle 1. Bankens anvender basisindikatormetoden til at opgøre solvenskravet til den operationelle risiko.

Øvrig risiko: Eventuel kapital til risikodækning som følge af svag indtjening, eventuel kapital til dækning af vækst i forretningsvolumen samt eventuel kapital til dækning af dyrere likviditet fra professionelle investorer.

Andre risikoområder, der er vurderet i relation til fastsættelse af solvensbehovet.

- Privatsegmentering
- Eksterne risici forbundet med lovgivning og compliance
- Andre forhold – rekruttering, metoderisiko mm.

Fastsættelsen af disse områders indflydelse på solvensbehovsprocenten er enten beregnet direkte via supplerende beregninger eller ved at ledelsen skønsmæssigt har vurderet disse risikoområders indflydelse på opgørelsen af solvensbehovet.

De risikofaktorer, der er medtaget i modellen, er efter GrønlandsBANKENs opfattelse dækkende for alle de risikoområder, lovgivningen kræver, at bankens ledelse skal tage højde for ved fastsættelsen af solvensbehovet samt de risici som ledelsen finder, at GrønlandsBANKEN har påtaget sig. Derudover skal bestyrelse og direktion vurdere, hvorvidt kapitalgrundlaget er tilstrækkeligt til at understøtte kommende aktiviteter.

Risikovægtede eksponeringer 1.000 kr.	2022	2021
Kreditrisiko	4.619.420	4.070.758
Markedsrisiko	238.978	204.615
Operationel risiko	628.793	639.644
CVA Risiko	13.892	1.720
Vægtede poster i alt	5.501.083	4.916.737

Markedsrisiko

Opgørelse af solvensrisici på markedsrisikoområdet

Risikovægtede poster på markedsrisiko i 1.000 kr.	2022	2021
Gældsinstrumenter	234.591	199.861
Aktier	0	0
Valutakursrisiko	4.386	4.754
Vægtede poster i alt	238.977	204.615

Modpartsrisiko – afledte finansielle instrumenter

GrønlandsBANKEN anvender markedsværdimetoden for modpartsrisiko til at opgøre eksponeringens størrelse og risikovægtning for afledte finansielle instrumenter.

Markedsværdimetoden er beskrevet nedenfor, og den følger kravene i CRR-forordningens artikel 274.

Ved markedsværdimetoden indgår markedsværdien af kontrakter med positiv markedsværdi og hovedstolene af samtlige kontrakter i kapitaldækningsbekendtgørelsen. Markedsværdien af kontrakterne indgår med vægtene for de pågældende kontraktens løbetid, og med vægten for de pågældende modparter. Da GrønlandsBANKEN udelukkende anvender derivater til afdækning af åbne poster på fastforrentede udlån, valutakursrisiko på værdipapirer samt delvis afdækning af renterisiko, har den positive markedsværdi af derivaterne ingen indflydelse på fastsættelsen af det tilstrækkelige kapitalgrundlag.

I bankens bevillingsproces og i den almindelige engagementsovervågning tages der højde for den beregnede eksponeringsværdi, således at det sikres at denne ikke overstiger den bevilgede kreditgrænse på modparten.

Værdien af bankens samlede modpartsrisiko opgjort efter standardmetoden i CRR til t.kr. 13.892 pr. ultimo 2022.

Eksponeringer i aktier m.v. som ikke indgår i handelsbeholdningen

GrønlandsBANKEN har i samarbejde med andre pengeinstitutter erhvervet aktier i en række sektorselskaber. Disse sektorselskaber har til formål at understøtte pengeinstitutternes

forretning indenfor betalingsformidling, IT, pension, investering mv. GrønlandsBANKEN påtænker ikke at sælge disse aktier, idet en deltagelse i disse sektorselskaber anses for nødvendig for at drive et lokalt pengeinstitut. Aktierne betragtes derfor som værende udenfor handelsbeholdningen.

I flere af sektorselskaberne omfordes aktierne således, at pengeinstitutternes ejerandele hele tiden afspejler det enkelte pengeinstituts forretningsomfang med sektorselskabet. Omfordelingen sker typisk med udgangspunkt i sektorselskabets indre værdi. GrønlandsBANKEN regulerer på den baggrund den bogførte værdi af disse aktier kvartalsvist, halvårligt eller helårligt – afhængig af hyppigheden af nye informationer fra det enkelte sektorselskab. Den løbende regulering bogføres i henhold til reglerne over resultatopgørelsen

I andre sektorselskaber omfordes aktierne ikke, men værdiansættes derimod typisk med udgangspunkt i den senest kendte handel, alternativt beregnes værdien med udgangspunkt i en anerkendt værdiansættelsesmetode. Reguleringer i den bogførte værdi af aktierne i disse selskaber tages ligeledes over resultatopgørelsen.

Bankens samlede position i sektoraktier udgør t.kr. 117.783.

Udover aktier i sektorvirksomheder besidder GrønlandsBANKEN unoterede aktier i én grønlandsk virksomhed, som banken har indgået samarbejde med. Denne aktie værdiansættes til indre værdi med fradrag for eventuelle nedskrivninger. I lighed med aktierne i sektorselskaberne påtænker banken ikke at sælge denne aktie.

Bankens samlede position i denne aktie udgør t.kr. 1.470.

Eksponeringer for renterisiko i positioner udenfor handelsbeholdningen

Bankens renterisiko for eksponeringer i positioner udenfor handelsbeholdningen består af:

Udlån og tilgodehavender hos kreditinstitutter og fastforrentede indlån

Indlån og gæld til kreditinstitutter

GrønlandsBANKEN har ultimo 2022 en renterisiko på eksponering i positioner udenfor handelsbeholdningen på t.kr. 1.842. Renterisikoen opgøres dagligt.

Gearingsrisiko

Gearing og gearingsgraden beregnes som et kapitalmål til kernekapitalen sat i forhold til de uvægtede eksponeringer.

Banken har i politik for risiko for overdreven gearing fastsat, at gearingsgraden ikke må være mindre end 10 %. Det er dermed bankens vurdering at overdreven gearing først indtræffer ved en gearingsgrad på under 10 %.

Gearingsgrad i henhold til CRR

Referencedato	31.12.2022
Navn på enhed	Grønlandsbanken
Anvendelsesniveau	

Afstemning mellem regnskabsmæssige aktiver og gearingsgradsrelevante eksponeringer i 1.000 kr.

		Beløb
1	Samlede aktiver, jf. de offentliggjorte regnskaber	7.949.566
2	Justering for enheder, der er konsolideret med henblik på regnskabsførelse, men som ikke er omfattet af den lovbestemte konsolideringsramme	
3	(Justering for omsætningsaktiver, der er opført på balancen i henhold til de gældende regnskabsregler, men er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 13, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
4	Justeringer for afledte finansielle instrumenter	
5	Justering for værdipapirfinansieringstransaktioner (»SFT'er«)	
6	Justering for ikkebalanceførte poster (dvs. konvertering af ikkebalanceførte eksponeringer til kreditækvivalente beløb)	1.934.125
EU-6a	(Justering for koncerninterne eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
EU-6b	(Justering for eksponeringer, der er udeladt af det samlede eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden i henhold til artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013)	
7	Andre justeringer	
8	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden	9.883.691

Oplysninger om gearingsgrad i 1.000 kr.

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
Balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater og SFT'er)		
1	Balanceførte poster (ekskl. derivater, SFT'er og omsætningsaktiver, men inkl. sikkerhedsstillelse)	7.949.566
2	(Værdien af aktiver fratrukket ved opgørelsen af kernekapital)	-1.568
3	Samlede balanceførte eksponeringer (bortset fra derivater, SFT'er og omsætningsaktiver (summen af række 1 og 2))	7.947.998

Oplysninger om gearingsgrad i 1.000 kr.

Derivateksponeringer		
4	Genanskaffelsesomkostninger i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (dvs. fratrukket godkendt variationsmargin modtaget kontant)	
5	Tillægsbeløb for potentiel fremtidig eksponering i forbindelse med <i>alle</i> derivattransaktioner (markedsværdimetoden)	
EU-5a	Eksponering bestemt efter den oprindelige eksponeringsmetode	
6	Gross-up for sikkerhedsstillelse i forbindelse med derivatkontrakter, hvis fratrukket i de balanceførte aktiver i henhold til de gældende regnskabsregler	
7	(Fradrag af aktiver i form af fordringer for variationsmargin udbetalt kontant i forbindelse med derivattransaktioner)	
8	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede handelseksponeringer)	
9	Justeret faktisk notional værdi af solgte kreditderivater	
10	(Justerede faktiske notional værdijusteringer og fradrag af tillæg for solgte kreditderivater)	
11	Samlede derivateksponeringer (summen af række 4-10)	
SFT-eksponeringer		
12	Bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er (uden netting), efter justering for regnskabsmæssige transaktioner vedrørende salg	
13	(Kontantgæld og kontantfordringer (nettede beløb) hidrørende fra bruttoaktiver, der er indgået i SFT'er)	
14	Eksponering mod modpartskreditrisiko for SFT-aktiver	
EU-14a	Undtagelse for SFT'er: Eksponering mod modpartskreditrisiko, jf. artikel 429b, stk. 4, og artikel 222 i forordning (EU) nr. 575/2013	
15	Eksponeringer i forbindelse med agenttransaktioner	
EU-15a	(Ikke medregnet CCP-element af kundeclearede SFT-eksponering)	
16	Samlede eksponeringer mod værdipapirfinansieringstransaktioner (summen af række 12-15a)	
Andre ikkebalanceførte eksponeringer		
17	Ikkebalanceførte eksponeringer til den notional bruttoværdi	1.934.125
18	(Justeringer for konvertering til kreditækvivalente beløb)	
19	Andre ikkebalanceførte eksponeringer (summen af række 17 og 18)	1.934.125
(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7 og 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)		
EU-19a	(Balanceførte og ikkebalanceførte koncerninterne eksponeringer (individuelt grundlag), som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 7, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
EU-19b	(Balanceførte og ikkebalanceførte eksponeringer, som i overensstemmelse med artikel 429, stk. 14, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke er medregnet)	
Kapitaleksponering og samlet eksponeringsmål		
20	Kernekapital	1.275.562
21	Samlet eksponeringsmål udtrykt ved gearingsgraden (summen af række 3, 11, 16, 19, EU-19a og EU-19b)	9.882.123
Gearingsgrad		
22	Gearingsgrad	12,91
Valg af overgangsordninger og beløbsangivelse af omsætningsposter, der ikke længere indregnes		
EU-23	Valg af overgangsordninger for definitionen af kapitalmålet	
EU-24	Omsætningsposter, som i henhold til artikel 429, stk. 11, i forordning (EU) nr. 575/2013 ikke længere indregnes	

Oplysninger om gearingsgrad i 1.000 kr.

Skema LRSpl: Opdeling af balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer) i 1.000 kr.

		Gearingsgradsrelevante eksponeringer, jf. CRR
EU-1	Samlede balanceførte eksponeringer (ekskl. derivater, SFT'er og ikke medregnede eksponeringer), nemlig:	7.947.988
EU-2	Eksponeringer i handelsbeholdningen	1.281.822
EU-3	Eksponeringer uden for handelsbeholdningen, nemlig:	
EU-4	Særligt dækkede obligationer og særligt dækkede realkreditobligationer	
EU-5	Eksponeringer, der behandles som eksponeringer mod stater	1.415.309
EU-6	Eksponeringer mod regionale myndigheder, multilaterale udviklingsbanker, internationale organisationer og offentlige enheder, der <u>ikke</u> behandles som stater	45.619
EU-7	Institutter	118.798
EU-8	Eksponeringer, for hvilke der er stillet sikkerhed i form af pant i fast ejendom	1.021.855
EU-9	Detaleksponeringer	1.209.520
EU-10	Selskaber	2.306.585
EU-11	Eksponeringer ved misligholdelse	85.307
EU-12	Andre eksponeringer (f.eks. aktieeksponeringer, securitiseringer og andre aktiver, der ikke er gældsforpligtelser)	463.183

Oplysninger om kvalitative elementer

1	Beskrivelse af proceduren for styring af risikoen for overdreven gearing	Overvågningen af gearingsgraden indgår i Grønlandsbankens løbende risikoovervågning og der rapporteres hvert kvartal til bestyrelsen.
2	Beskrivelse af de faktorer, der har haft en indflydelse på gearingsgraden i den periode, som den offentliggjorte gearingsgrad vedrører	Gearingsgraden er ikke ændret væsentligt i perioden.

Kreditrisici

De væsentligste risici i GrønlandsBANKEN vedrører kreditrisici. Bankens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventede sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som banken har forretninger med.

Kreditgivning

Bankens bestyrelse har fastlagt rammer for at sikre, at bankens udlånsvirksomhed sker til kunder, der via soliditet, indtjening og likviditet er i stand til at overholde forpligtelserne overfor banken. Kreditkvaliteten tilstræbes holdt på et højt niveau for at sikre et stabilt grundlag for den fremtidige udvikling og det tilstræbes, at der er et afbalanceret forhold mellem påtagne risici og det af banken opnåede afkast.

Kreditgivning bygger på forsvarlig risikotagning og risikospredning, hvor risikovilligheden er afstemt med låntagers forhold.

Blandt andet gælder:

- at der som hovedregel alene ydes udlån mv. til kunder, med helkunde-forhold i banken.
- at udlån mv. til erhvervs-kunder som hovedregel kun ydes til kunder med erhvervsaktivitet i Grønland.

- at udlån mv. til privatkunder som hovedregel kun ydes til kunder med bopæl i Grønland eller til kunder, der tidligere har haft bopæl i Grønland.
- at udlån mv. til såvel privatkunder, som erhvervs-kunder alene sker til kunder med tilfredsstillende bonitet. Kreditgivning til kunder med OIK eller væsentlige svaghedstegn, vil kun ske undtagelsesvist. GrønlandsBANKEN er dog bevidst om sin størrelse i og betydning for lokalområdet og medvirker i mindre omfang til nyetablering af mindre erhvervsvirksomheder med en noget højere risikoprofil, samt støtter op om nuværende kunder, hvor det vurderes, at de økonomiske vanskeligheder er af midlertidig karakter.
- en række finansieringer, herunder finansiering af udenlandske aktiviteter, projektfinsiering og finansiering af investeringsprodukter sker med skærpet overvågning og kan alene bevilges af bankens direktør eller vicedirektør.

Risikospredning

GrønlandsBANKEN ønsker at sprede sin kreditrisiko mellem udlån til private og udlån til erhverv. Eksponering til erhverv må således maksimalt udgøre 60 % af de samlede eksponeringer.

Samtidig ønskes en risikospredning til erhverv ved fornuftig spredning på brancher. Der ønskes således ikke udlån til

1.000 kr.	2022	2021
Maksimal krediteksponering		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	1.396.401	1.434.027
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	118.619	57.293
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	4.353.585	3.783.681
Obligationer til dagsværdi	1.156.821	1.100.975
Aktier mv.	120.063	138.902
Andre aktiver, herunder afledte finansielle instrumenter	115.145	93.798
Ikke balanceførte poster:		
Garantier	1.934.125	1.781.465
Utrukne faciliteter	2.490.902	2.022.428
Eksponeringsspecifikation		
Udlån jf. note 13	4.353.585	3.783.681
Garantier jf. note 25	1.934.125	1.781.465
Nedskrivninger og hensættelser garantier jf. note 13	188.045	182.042
Øvrige reguleringer	-26.767	-31.993
Bruttoeksponering	6.448.988	5.715.195

enkelte brancher på mere end 15 %, dog undtaget "Fast ejendom" og "gennemførelse af byggeprojekter", hvor eksponeringen samlet må udgøre op til 25 %.

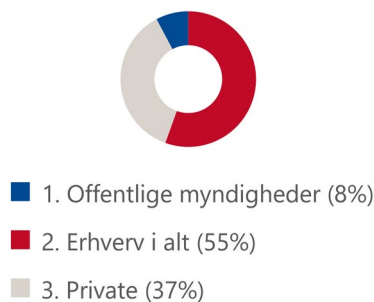
Standardvilkår

Erhvervs kunder: Typisk kan eksponeringen opsiges uden varsel fra bankens side. Der stilles normalt krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til banken.

Privatkunder: Typisk er der et opsigelsesvarsel fra bankens side på to måneder. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved ny udlån samt ændringer.

Figur 1

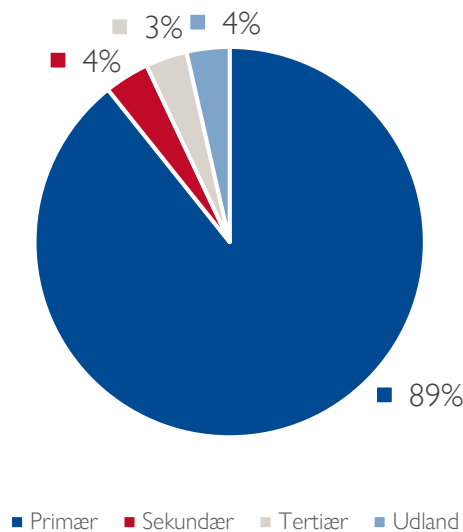
Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer

Den geografiske spredning af bankens udlån og garantier er fordelt på de fem kommunale hovedbyer (primær), mindre byer (sekundær), bygder og småbyer (tertiær) og udland (øvrige) jf. figur 3. Iflg. bankens forretningsmodel er udlån og garantier udenfor Grønland maksimeret til 10 % af de samlede udlån og garantier.

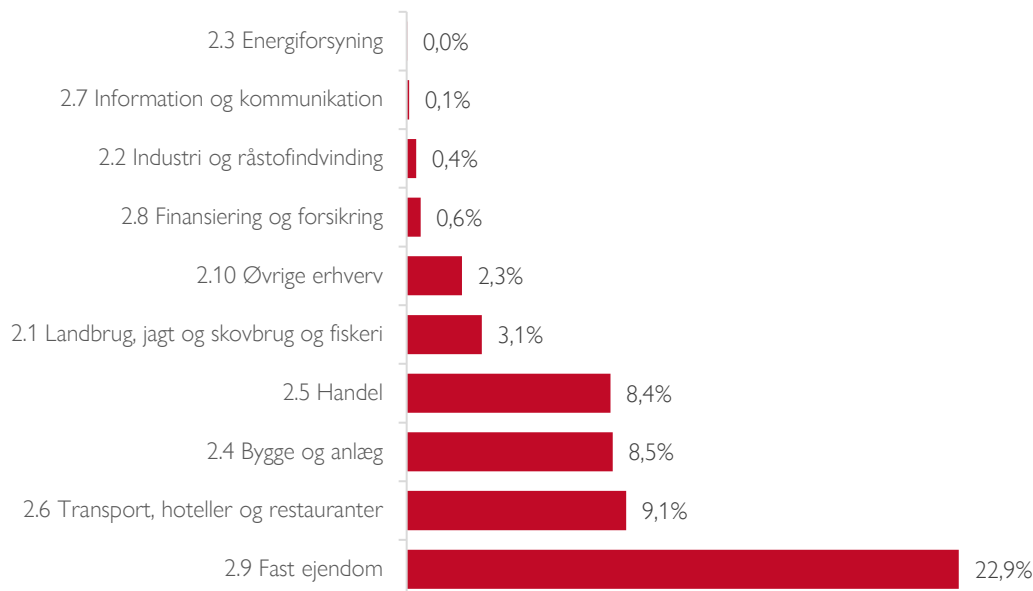
Figur 3

Geografisk spredning af udlån og garantier

Figur 2

Udlån og garantidebitorer fordelt på brancher under erhverv

Bevillingsprocedurer

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængig af eksponeringernes størrelse, risiko og type. Ved finansiering til en række særskilte aktiviteter og bevilling til kunder, hvorpå der er foretaget værdiregulering er bevillingsproceduren skærpet og bevillinger – uanset størrelse kan alene ske i bankens centrale kreditafdeling og i nogle tilfælde alene foretages af bankens direktør eller vicedirektør. Større eksponeringer bevilges af bankens bestyrelse.

Overvågning

Styring og overvågning af kreditgivning og overholdelse af bankens kreditpolitik sker centralt i bankens kreditafdeling.

Overholdelse af bankens kreditpolitik sker ved gennemgang af de bevillinger, der sker på kreditafdelings-niveau og derover, samt ved stikprøvekontroller i de enkelte afdelinger.

Sikkerheder

GrønlandsBANKEN ønsker ved kreditgivning en passende sikkerhedsmæssig afdækning.

Ved finansiering består sikkerhederne primært af

- pant i private beboelsesejendomme, primært i Grønland
- pant i erhvervsjendomme til eget brug
- pant i udlejningsejendomme (beboelse og erhverv)
- pant i løsøre, biler, både, snescootere, driftsmateriel mv.
- pant i fiskefartøjer
- pant i fiskerettigheder
- pant i let realisable værdipapirer
- kautioner
- transportere
- pant i anpart/aktier i de selskaber, hvortil der er ydet kredit

Værdiansættelsen af sikkerhederne sker som udgangspunkt ud fra dagsværdi.

- pant i private beboelsesejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 75 % af dagsværdi.
- pant i erhvervsjendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 60 % af dagsværdi.
- pant i udlejningsejendomme vurderes ved større ejendomseksponeringer på baggrund af udlejningsforhold, afkastkrav, beliggenhed, vedligeholdelsesstand mv. Pantets værdi ansættes til 60 - 75 %, af dagsværdi.

- pant i ejendomme uden for bankens filialbyer, værdiansættes ikke sikkerhedsmæssigt.
- pant i løsøre vurderes generelt til mellem 60 og 75 % af dagsværdi.
- pant i fiskefartøjer vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i fiskerettigheder vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i let realiserbare værdipapirer vurderes til mellem 50 - 90 % af den officielle kursværdi.
- kautioner stillet af offentlige myndigheder, vurderes sikkerhedsmæssigt til pålydende værdi.
- øvrige sikkerheder er ikke sikkerhedsmæssigt værdiansat.

De foretagne "haircut" på de enkelte sikkerheder vurderes at kunne dække omkostninger ved overtagelse og realisation af de enkelte sikkerheder.

Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland og de vurderede værdiansættelser sker derfor ud fra bankens løbende erfaringer med handelsværdier ved gennemførte handler.

GrønlandsBANKEN deltager ved 70 - 80 % af alle ejendomshandler i Grønland og har derfor et stort erfaringsgrundlag for denne vurdering.

Banken vurderer løbende, om der har været ændringer i kvaliteten af sikkerheder og andre forhold, som et resultat af forringelse eller ændringer i praksis vedrørende sikkerhedsstillinger. Der har for året ikke været ændringer i forhold til praksis for værdiansættelse af sikkerhed eller praksis for håndtering af sikkerheder.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender og hensættelser på garantier og lånetilsagn.

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- Stadie 2 omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes

nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.

- Stadie 3 omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet i aktivets levetid.

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de ændrede nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes som en forpligtelse. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger på udlån.

Stadieinddeling

Stadieinddelingen er baseret på GrønlandsBANKENs ratingmodeller i form af PD-modeller udviklet af BEC og den interne kreditstyring. Følgende principper ligger til grund for inddelingen i stadie 2 og 3.

Betydelig stigning i kreditrisiko (Stadie 2)

Udlån og andre tilgodehavender er inddelt efter om sandsynlighed for misligholdelse (PD), inden for 12 måneder ved første indregning er enten under 1,0 pct. eller 1,0 pct. og derover.

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning når:

Under 1 pct.

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, og 12-måneders PD stiger med 0,5 procentpoint når PD ved første indregning var under 1%.

1 pct. og derover

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, eller 12-måneders PD stiger med 2,0 når PD ved første indregning var større end 1%. Herudover vurderes kreditrisikoen at være steget betydeligt, hvis låntager har været i restance i mere end 30 dage, uden at særlige forhold gør, at man kan se bort herfra.

Overstiger den aktuelle 12 måneders PD 5% flytter eksponeringen til stadie 2.

Finansielle aktiver, hvor der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen, placeres dog i den svage del af stadie 2 i følgende situationer:

En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1 %, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover. En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var større end 1 % og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Det finansielle aktiv har været i overtræk i mere end 30 dage, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Kreditforringede aktiver (Stadie 3)

Udlån og andre tilgodehavender, der måles til amortiseret kostpris, samt garantier og kredittilsagn kan være kreditforringet, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter.
- Når Banken eller andre långivere yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.
- Bortfald af et aktiv.

Herudover vurderes udlånet senest at være kreditforringet, hvis låntager har været i restance i mere end 90 dage.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på kreditforringelse ved hver regnskabsafslutning. Banken foretager individuel tabsrisikoopgørelse på eksponeringer i stadie 3, hvor risikomitigerende sikkerhedsværdi udgør mere end kr. 100.000, mens øvrige eksponeringer bliver modelberegnet. I opgørelse af stadie 3 nedskrivninger anvender banken ikke betalingsrækker, hvorfor nedskrivninger vurderes forsigtigt opgjort.

Definitionen af misligholdelse

Fastlæggelsen af, hvornår en låntager har misligholdt sine forpligtelser er afgørende for opgørelsen af det forventede kredittab. Banken anser en låntager for at have misligholdt sine forpligtelser såfremt

- Låntager er mere end 90 dage i restance på væsentlige dele af deres forpligtelser
- Det er usandsynligt, at låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser fuldt.

Vurderingen af, om en låntager er i restance, gælder både overtræk over de fastsatte rammer og manglende betaling af enten afdrag eller renter. Vurderingen af, hvorvidt det er usandsynligt, at en låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser, tager udgangspunkt i både kvalitative og kvantitative indikatorer. En kvalitativ indikator for erhvervsudlån kan for eksempel være, om der er brud på covenants. Kvantitative indikatorer kunne for eksempel være en vurdering af, hvorvidt en låntager kan opfylde sine forpligtelser på andre lån eller er i restance på andre lån.

Af- og nedskrivninger

Nedskrivninger i stadie 1 og 2:

Opgørelsen af det forventede kredittab i stadie 1 og 2 foretages baseret på en nedskrivningsmodel. Nedskrivningsmodellen tager udgangspunkt i sandsynligheden for misligholdelse (PD), forventet krediteksponering ved misligholdelsen (EAD) og forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD). Modellen inkorporerer historiske observationer for de enkelt inputs og ligeledes fremadskuende information, herunder makroøkonomiske forhold.

Fastlæggelse af input til nedskrivningsmodellen

Input til nedskrivningsmodellen er baseret på historiske informationer, som er udviklet af Bankens datacentral ved brug af statistiske modeller.

Fastlæggelsen af sandsynligheden for misligholdelse (PD) tager udgangspunkt i observerede misligholdelser igennem en periode, som dækker over en økonomisk cyklus, og herefter konverteres de observerede misligholdelser til en estimeret sandsynlighed, der gælder for et bestemt tidspunkt (12 måneders PD). Livstids PD opgøres med udgangspunkt i 12 måneders PD på baggrund af matematiske modeller og

fremskrivninger af 12 måneders PD. Dette er baseret på forventninger til fremtiden og lånenes udvikling.

Fastlæggelsen af krediteksponering ved misligholdelse (EAD) tager udgangspunkt i den forventede ændring til eksponeringen efter balancedagen, inklusive tilbagebetaling af renter og afdrag, samt yderligere træk på kredittilsagn. Bankens EDB Centrals fastlæggelse af EAD tager udgangspunkt i historisk information om forventede ændringer i eksponeringer over lånenes levetid inden for det enkelte låns rammer. Der tages derved højde for afdragsprofil, førtidsindfrielse og ændringer i brugen af kreditter.

Forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD) er estimeret på baggrund af forskellen mellem de kontraktuelle pengestrømme og de pengestrømme, som Banken forventer at modtage efter misligholdelse inklusive pengestrømme ved realisering af sikkerheder. Fastlæggelsen af LGD tager udgangspunkt i de forventede sikkerhedsværdier fratrukket omkostninger ved salg samt pengestrømme, som en låntager kan betale i øvrigt ud over sikkerheder. Der tages ligeledes højde for eventuel reduktion i pris, såfremt sikkerheden skal realiseres inden for en kortere periode. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres til nutidsværdi. Nutidsværdien beregnes for fastforrentede udlån og tilgodehavender baseret på den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Fremadskuende makroøkonomiske scenarier

Fremadskuende information indgår i beregningen af forventet tab i form af makroøkonomiske prognoser og fremskrivninger. Banken bruger en model, der udvikles og vedligeholdes af LOPI – Foreningen af Lokale Pengeinstitutter.

Modellen er opbygget omkring fastlæggelsen af historiske sammenhænge mellem nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Disse sammenhænge tilføres herefter estimerer for de makroøkonomiske variable, baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl. hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Prognoserne bygger på danske tal. Indtil videre opfattes de danske prognoser, at kunne anvendes på grønlandske forhold, hvilket dog er forbundet

med en vis usikkerhed – se også punktet ledelsesmæssige skøn.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover 2 år foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10., hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en "langtidsligevægt" opgjort som et strukturelt niveau fra prognoserne. Løbetider udover 10 år tildeles i modelmæssig henseende samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10. Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens estimater i de enkelte sektorer og brancher. Institutet foretager tilpasninger til disse, baseret på egne forventninger til fremtiden, og med udgangspunkt i lånesammensætningen.

Ledelsesmæssige skøn

Det fremgår både af IFRS 9 og regnskabsbekendtgørelsen, at forventninger til fremtiden skal inkluderes i beregningen af de samlede nedskrivninger. Banken foretager i forlængelse heraf på hver balancedag en vurdering af, om der er behov for korrektioner til de forventede kredittab, som er beregnet på basis af de anvendte modeller i stadie 1 og 2. Dette foretages på baggrund af de beregnede nedskrivninger, og er et udtryk for ledelsens vurdering af en potentiel større risiko på bankens engagementer end de historiske nedskrivninger giver belæg for.

I både 2020 og 2021 var risikobilledet primært knyttet til følgerne af COVID-19 pandemien og de deraf følgende usikkerheder omkring konjunkturerne.

Ved udgangen af 2022 baserer det ledelsesmæssige skøn sig primært på usikkerheder om modelberegninger, risikovurdering på brancheniveau og forskelle i de makroøkonomiske scenarier mellem Grønland og Danmark.

Som følge af inflation, rentestigninger og konjunkturusikkerhed har GrønlandsBANKEN foretaget risikovurdering på brancheniveau, hvor der estimeres generel ændring i bonitet på porteføljeniveau og deraf afledte øgede nedskrivninger. Banken har på den baggrund afsat et ledelsesmæssigt skøn på kr. 41,8 mio. mod et tillæg på kr. 38,4 mio. i 2021. Heri indgår tillige et metoderisikotillæg.

Nedskrivninger i stadie 3:

Nedskrivning på kreditforringede udlån opgøres som det forventede tab på baggrund af en række mulige udfald for låntagers økonomiske situation og Bankens kredithåndtering. Det forventede tab beregnes ved at sammeneveje det opgjorte tab forbundet med hvert scenarie baseret på sandsynligheden for, at scenariet indtræffer. For hvert scenarie opgøres nedskrivningen baseret på forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Hovedreglen er, at nedskrivningen udgøres af eksponeringen med fradrag af en beregnet sikkerhed.

Afskrivninger

Finansielle aktiver afskrives helt eller delvist, såfremt der ikke længere er en rimelig forventning om betaling af det udestående beløb. Ved afskrivning ophører aktivet med at være indregnet i balancen helt eller delvist.

Hvornår der ikke længere vurderes at være en rimelig forventning om indbetaling af udestående beløb, baserer sig på konkrete forhold hos den enkelte låntager. Dette kunne være manglende indtjening, egenkapital mv.

Inden der foretages afskrivning, har låntager været omfattet af en inddrivelsesproces, hvor der søges indgået frivillige betalingsordninger, realisering af aktiver mv.

Efter afskrivningen er sket, fortsætter gældsinddrivelsesprocessen. Ved selskaber typisk indtil låntager har afsluttet en konkursbehandling, akkordering el.lign. For privatpersoner søges fortsat indgået frivillige betalingsordninger og evt. retslig inkasso.

Eksponering og nedskrivninger fordelt på brancher

	Brutto- eksponering	Andel af samlede brutto- eksponeringer	Samlede nedskrivninger	Andel af samlede nedskrivninger
	1000 kr.		1000 kr.	
2022				
Offentlig	500.230	8	1.157	1
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	200.690	3	6.484	4
Industri og råstofudvinding	25.860	0	1.253	1
Energiforsyning	1.610	0	324	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	550.646	9	32.758	17
Handel	544.901	8	15.708	8
Transport, restauration og hotel	586.635	9	13.848	7
Information og kommunikation	6.719	0	558	0
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	37.392	1	253	0
Fast ejendom	1.476.718	23	27.351	14
Øvrige erhverv	147.725	2	17.267	9
Erhverv i alt	3.578.896	55	115.804	60
Private	2.369.862	37	75.905	39
I alt	6.448.988	100	192.866	100

	Brutto- eksponering	Andel af samlede brutto- eksponeringer	Samlede nedskrivninger	Andel af samlede nedskrivninger
	1000 kr.		1000 kr.	
2021				
Offentlig	355.524	6	1.915	1
Erhverv:				
Landbrug og fiskeri	181.997	3	5.628	3
Industri og råstofudvinding	15.874	0	1.472	1
Energiforsyning	500	0	266	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	479.672	8	29.685	16
Handel	378.224	7	12.002	7
Transport, restauration og hotel	542.656	10	20.509	11
Information og kommunikation	11.518	0	308	0
Finansierings-og forsikringsvirksomhed	39.768	1	479	0
Fast ejendom	1.310.079	23	17.533	9
Øvrige erhverv	126.285	2	19.976	11
Erhverv i alt	3.086.573	54	107.858	58
Private	2.273.098	40	77.070	41
I alt	5.715.195	100	186.843	100

Krediteksponeringer fordelt på klassifikation, bonitet og stadier

Klassifikation GrønlandsBANKEN	Klassifikation Finanstilsynet	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 2SVAG t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Rating 1 – 3	3/2A	3.601.621	66.939	0	60	3.668.620
Rating 4 – 8	2B	1.638.259	435.055	278.494	132	2.351.940
Rating 9 – 10	2C	0	0	223.120	0	223.120
Rating 11	1	0	789	3.896	200.623	205.308
I alt		5.239.880	502.783	505.510	200.815	6.448.988

Klassifikation GrønlandsBANKEN

- Rating 1 – 3 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 3/2A - Kunder med utvivlsom god bonitet og kunder med normal bonitet
- Rating 4 – 8 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 2B – Kunder der ikke opfylder kriterierne i 1 – 3, men som på den anden side ikke har væsentlige svaghestegn. Gældsserviceringsvevnen er god, dog kan de finansielle nøgletal være svage.
- Rating 9 – 10 Kunder med væsentlige svaghestegn, dog uden der er indtrådt OIK. Kundens gældsserviceringsvevne er mindre tilfredsstillende og kunden er økonomisk sårbar/har svage nøgletal.
- Rating 11 Kunder med OIK. Kunder med og uden tabsrisikoopgørelse (nedskrivning). Gældsserviceringsvevnen er ringe eller ikke til stede og der er forhøjet risiko for tab.

Krediteksponeringer på brancher fordelt på stadier

	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 2SVAG t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Offentlig	496.782	3.448	0	0	500.230
Erhverv:					
Landbrug og fiskeri	168.019	12.969	11.250	8.452	200.690
Industri og råstofudvinding	18.867	3.206	2.870	916	25.859
Energiforsyning	478	735	0	397	1.610
Bygge- og anlægsvirksomhed	396.548	59.440	59.150	35.508	550.646
Handel	448.897	27.965	55.741	12.298	544.901
Transport, restauration og hotel	457.812	44.405	79.833	4.585	586.635
Information og kommunikation	4.497	1.488	702	32	6.719
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	36.790	603	0	0	37.393
Fast ejendom	1.195.158	122.632	157.182	1.746	1.476.718
Øvrige erhverv	82.833	11.414	17.532	35.946	147.725
Erhverv i alt	2.809.899	284.857	384.260	99.880	3.578.896
Private	1.933.199	214.478	121.250	100.935	2.369.862
I alt	5.239.880	502.783	505.510	200.815	6.448.988

Årsag til værdiregulering på eksponeringer i stadie 3

	Krediteksponering før nedskrivninger	Nedskrivninger og hensættelser	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kreditrisiko
2022					
Konkurs	198	198	0	0	0
Inkasso	19.645	15.599	4.046	3.631	415
Økonomiske vanskeligheder	180.972	76.452	104.520	88.115	16.405
I alt	200.815	92.249	108.566	91.746	16.820
2021					
Konkurs	268	268	0	0	0
Inkasso	20.609	15.665	4.944	3.918	1.026
Økonomiske vanskeligheder	141.393	74.029	67.364	51.300	16.064
I alt	162.270	89.962	72.308	55.218	17.090

Kreditkvalitet på eksponeringer generelt

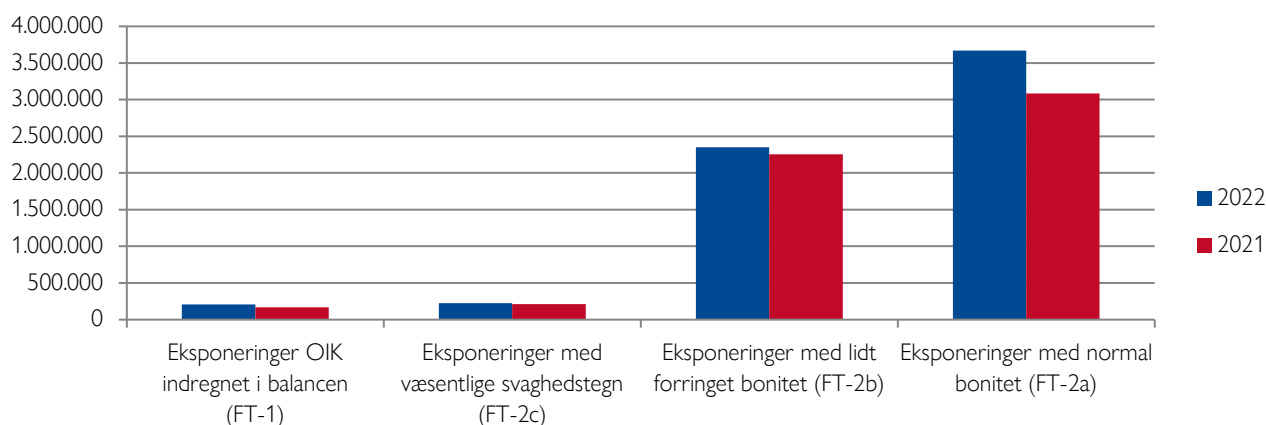
Restance- eller overtræk > kr. 1.000

I 1.000 kr.	2022	2021
0 – 30 dage	794	1.284
31 – 60 dage	408	743
61 – 90 dage	210	203
> 90 dage	475	229
I alt	1.887	2.459

GrønlandsBANKEN anvender en rating model, der opdeler låntager i 11 kategorier. Inddelingen sker efter kriterier, som låntagers indtjening, formueforhold, kontoadfærd mv. De 11 kategorier henføres herefter til Finanstilsynets bonitetskarakterer.

Krediteksponeringer før nedskrivninger opdelt efter bonitet

Bonitet fordelt efter Finanstilsynets kategorier fra 3 til 1, hvor kategorien 3 er indeholdt i 2a.
1.000 kr.

GrønlandsBANKEN har ingen "ikke værdiforringede udlån eller garantier", hvor der er foretaget lempelser i lånevilkårene, som følge af at låntager er i økonomiske vanskeligheder.

